

Benelux – samenwerking tussen de landmachten.

Interview van generaal-majoor **Marc THYS**, ir., vleugeladjutant van de Koning en commandant van de Belgische Landcomponent, van generaal-majoor **Kees MATTHIJSSSEN**, plaatsvervangend commandant van de Nederlandse Koninklijke Landmacht, en van kolonel **Yves KALMES**, commandant van het Centre militaire in Diekirch

Sinds 1948 en de inwerkingtreding van de douaneovereenkomst tussen België, Nederland en het Groothertogdom Luxemburg is het Europese landschap drastisch veranderd. De drie stichters zijn inmiddels lid geworden van andere internationale en supranationale structuren die mettertijd het idee van vrij verkeer van personen, goederen en diensten in daden hebben omgezet. Het is trouwens op dit idee dat de Europese Unie vandaag de dag steunt. Deze drie landen traden ook toe tot de NAVO in 1949.

Een al te oppervlakkige benadering zou de Benelux in een louter historische keurslijf persen: een tussenstap in een breder integratieproces. In dat geval zou men voorbijgaan aan de ontegensprekelijk toegevoegde waarde van de samenwerking tussen de drie Benelux-landen. De rol van laboratorium die de Benelux al 70 jaar geleden speelde, is nog steeds van toepassing binnen de Benelux Unie¹, de officiële naam sinds de inwerkingtreding van het nieuwe verdrag in 2012.

Na dit nieuwe verdrag ondertekenden in april 2012 de ministers van Defensie van België, Nederland en Luxemburg een verklaring ter bevordering van de samenwerking op defensievlak. Teneinde deze samenwerking soepeler te laten verlopen, werd een permanente structuur op touw gezet die gebaseerd is op werkgroepen. Hierdoor kunnen de politieke en militaire structuren – van het besluitvormingsniveau tot het specialisatieniveau – een brede samenwerking aangaan op het vlak van de componenten (Lucht, Land, Marine, Medisch) en volgens de traditionele ontwikkelingslijnen (doctrine, personeel, materieel, organisatie, enz.). Niettegenstaande deze doeltreffende werking mag men de troeven van de informele contacten niet over het hoofd zien, aangezien die al lang de samenwerking tussen de Benelux-strijdkrachten bestendigen.

Wanneer er sprake is van militaire samenwerking tussen de Benelux-landen, denken we spontaan aan het maritieme domein met, meer bepaald, de overkoepelende staf van de Nederlandse en Belgische marine in Den Helder (Nederland).

¹ Cf. <http://www.benelux.int/nl>.

14

Ook de luchtmacht krijgen aandacht met onder andere de totstandkoming van een bewaking van het luchtruim op Benelux-niveau waarbij de Belgische en Nederlandse toestellen paraat staan om in te grijpen.

De samenwerking tussen de landstrijdkrachten is geen loos begrip, ook al is het grote publiek minder op de hoogte daarvan. De zeventigste verjaardag van de Benelux is een uitgelezen kans om de uitdagingen die met deze samenwerking gepaard gaan beter begrijpelijk te maken. Generaal-majoor Marc THYS, ir., vleugeladjutant van de Koning en commandant van de Belgische Landcomponent, generaal-majoor Kees MATTHIJSEN, plaatsvervangend commandant van de Nederlandse Koninklijke Landmacht, en kolonel Yves KALMES, commandant van het Centre militaire in Diekirch, hebben ermee ingestemd om de vragen van het *Belgisch Militair Tijdschrift* te beantwoorden. Deze drie officieren zijn de hoofdrolspelers in de samenwerking tussen de landstrijdkrachten van de Benelux-landen. Dankzij de onschatbare waarde van hun respectieve loopbaan en de omvang van hun huidige verantwoordelijkheden zijn ze in staat om een volledig beeld te geven van de militaire uitdagingen binnen de Benelux in het bredere kader van de samenwerking met onze Europese bureaus.

De hiernavolgende interviews geven blijk van een gemeenschappelijk streven naar doeltreffendheid, efficiëntie en het grootst mogelijke realisme in de omschrijving van de samenwerkingsverbanden op Europees vlak. In plaats van de mogelijkheden van militaire samenwerking te beperken, neemt de Benelux integendeel de bijdragen van de drie landen op in de verscheidenheid van hun uitwisselingen met de andere Europese staten. De ontwikkeling van specifieke partnerschappen tussen Nederland en Duitsland of tussen België en Frankrijk komt in dat geval over als een kans om de militaire samenwerking te versterken. In dat opzicht is de Benelux inderdaad het laboratorium waar het subtiel evenwicht tussen de integratie van defensie en de eerbiediging van de nationale soevereiniteit tot stand komt.